

v.z.w.
vrienden van

DE ZWARTE PANTER
Hoogstraat 70-74
B 2000 Antwerpen
tel: 0032(0)3-233 13 45
fax: 0032(0)3-231 38 12
www.dezwartepanter.com
galerie@dezwartepanter.be

PANTERNIEUWSJES

maart-april 2018

De tentoonstellingen **Fred Bervoets** 'Het Atelier', **Michel Buylen** 'Glow', **Mugo** 'Victoriaanse landprenten uit Heusden' en **Frederique van Rijn** 'Picturale Partituren' lopen van zondag 11 maart tot en met zondag 22 april.

De vernissage vindt plaats op zaterdag 10 maart tussen 16u00 en 21u00.

Fred Bervoets.

Fred Bervoets (Burcht 1942) woont en werkt in Antwerpen. Hij werkt nu bijna een halve eeuw samen met galerie De Zwarte Panter. In zijn carrière heeft Bervoets in één constante lijn van hoge intensiteit en grote kwaliteit talrijke periodes gekend en verschillende reeksen gerealiseerd. In de huidige tentoonstelling staat "**Het Atelier**" centraal, de werkplaats van de kunstenaar, de plek waar hij zijn eigen getormenteerde, bijwijlen romantische wereld op doek of op papier zet in een expressieve stijl. Het atelier is de broedplaats voor zijn grote mammoetsen of zijn kleine dagboeknotities, in een eigen techniek die hij over de voorbije decennia meesterlijk ontwikkelde. Deze expositie is een vervolg van zijn vorige onder de titel "*Still on the road*". In zijn essay "*Fred & Pieter*" duidt Bart De Baere, directeur van het MuHKA, Fred Bervoets als volgt: "*Net zoals het werk van Bruegel kan men dat van Bervoets veelomvattend en zelfs panoramisch noemen, en is het tegelijk geworteld in de kleine schaal van het alledaagse en anekdotische. Het is niet gestoeld op de voor ons klassiek geworden tegenstelling tussen analyse en synthese. Het is gegrond in een meer basaal koppel van menselijke operaties, waarneming en verwerking tot begrip. ... De 'waarneming' gebeurt verder tijdens de artistieke realisatie, gelijktijdig eraan, met amper een milliseconde verschil, zoals donder en bliksem vrijwel samenvallen wanneer de bliksem hier inslaat en niet vijf tellen verder. Die kwaliteit zet zich door in het hele proces. Ook als beelden worden bijgewerkt, is dat telkens in een hier en nu, hier is meer zwart nodig, dit moment vraagt een accent rood.*" (Fred Bervoets-Prentenkabinet 2013-2015, Uitgeverij Hannibal, 2015). Onder de titel *Antwerpen Barok 2018* vindt in Antwerpen vanaf 1 juni een stadsfestival plaats dat de historische barok van Peter Paul Rubens verbindt met hedendaagse barok. Met tal van exposities wil Antwerpen de internationale aandacht trekken. Een retrospectieve van de zeventiende eeuwse kunstenaar *Michaelina Wautier* in het MAS wordt het paradepaardje. Daarnaast wordt er veel verwacht van *Sanguine/Bloedrood* in het MuHKA, waarin Luc Tuymans als curator oude meesters en hedendaagse artiesten met elkaar laat dialogeren. Hij confronteert Rubens, Georges de la Tour en Goya met onder meer Edward Kienholz, On Kawara, Takashi Murakami en Fred Bervoets.

Michel Buylen.

Michel Buylen (Gent 1953) is Master in de Romaanse Filologie (Universiteit Gent) en lid van de Klasse van de Kunsten van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB). Hij hield zijn eerste tentoonstelling te Gent in 1976 in de toen bekende Galerie Vyncke-Van Eyck. Met de Galerie De Zwarte Panter werkt hij samen al sinds 1992. Zijn huidige tentoonstelling "**GLOW**" (gloed) is een voortzetting van de Parijse expositie begin dit jaar in de J-A POUGATCH GALERIE. In een begeleidende tekst onder de titel "*Michel Buylen, ou la patience du grand art*" duidt Jacques De Decker, secrétaire perpétuel de l'Académie royale de langue et de littérature françaises de Belgique als volgt de kunstenaar: « ... Buylen ne défie pas seulement l'élément liquide, même s'il trouve en lui son plus redoutable partenaire. Parce qu'on peut parler, chez ce peintre de la contemplation éminemment active, d'affrontement, de rivalité. Il se love dans son sujet, épouse son modèle –

l'expression, on le verra, doit être prise dans tous ses sens - , il en fait son allié, en quête d'une symbiose dont l'art serait le véhicule. ...». Als académicien denkt de kunstenaar na over zijn werk. In het boek « Mee met Morgen », uitgegeven door KVAB, Academia Press, Gent, 2013, publiceert hij een beklijvend essay « Over het schilderen van een klaproos ». Hij beschrijft onder meer het gebruik van fotografie als voorbereiding en waarom hij acrylverf gebruikt. Hij concludeert: *“Uiteindelijk gebruik ik een vrij beperkte grammatica. Het is dikwijls de context die voor de kijker bepalend zal zijn. Zo verschilt het schilderen van een blad kropsla in transparante kleurlagen nauwelijks van het uitbeelden van een transparante golfslag. Zo zal het nabootsen van marmer structureel niet ver verwijderd zijn van de afbeelding van kiezels onder een bewegend wateroppervlak; is er geen verschil tussen de textuur van jeans en een weide; het één is alleen wat blauwer dan het andere. Je kan geen klaproos schilderen als je geen vlinder aankan en je kan geen vlinder schilderen, als een vel rijstpapier te hoog gegrepen is. We hebben niet zo veel paradigma's. Ze zijn ook niet echt nodig. Het is de juiste context die een structuur beeldend maakt. Dit is de ware grammatica van de verf; dobberen in een kleine zee van visuele homoniemen en de juiste keuzes maken op het juiste ogenblik.”* De Parijse galerist Jean-Alexis Pougatch stelde terecht: *“Lorsque je regarde une oeuvre de Michel Buylen, je retrouve les grands flamands du XVIIème siècle. »*

Mugo.

In zijn eigen stijl omschrijft Mugo (Gent 1953) in een handgeschreven brief aan Adriaan Raemdonck zijn huidig werk als volgt: *“Reeds van in de kindertijd speelde en floreerde Mugo op domeinen van kastelen en mysterieuze landhuizen. Die bijzondere idyllische locaties hebben een wereld doen opengaan in de geest van de kunstenaar. Een wereld van heren met hoge hoeden en dames van stand, geflankeerd door butlers en frivole dienstmeiden. Mugo heeft er vossenjachten gezien met uitgebreide wijn overgoten jachtmaaltijden. Mugo woont nu ook sedert een drietal jaren in het Koetshuis op het domein van het Kasteel Het Klaverken in Heusden. De wondere wereld van droom en fantasie vloeit nu over in een realistisch decor waar Mugo nu als landjonker nog altijd ronddwaalt. Het is hier dat de reeks tekeningen en etsen tot stand gekomen zijn. Ze verwijzen naar een kinderlijke droomwereld, bevolkt door veelal schoppen heren, boeren, dames en azen en kraaien en kauwen. Nog meer dan vroeger worden deze Victoriaanse prenten ondersteund door handgeschreven teksten. Dit grafisch geschreven blok is een belangrijk onderdeel van de totale compositie. Het is een narratieve weergave van een parallel universum alwaar een aristocratische zweem over de werken van Mugo hangt.”* De titel van de huidige tentoonstelling luidt dan ook terecht: **“Victoriaanse landprenten uit Heusden”**. Mugo werkt sinds 1986 samen met Galerie De Zwarte Panter.

Frederique van Rijn.

In 2016 woonde fotografe Frederique van Rijn (1982) een half jaar in twee atelierwoningen van dichter en schilder Lucebert (1924-1994). De geschilderde fantasiefiguren en verfspetters die Lucebert na zijn dood achterliet in ateliers in Bergen (NI) en Javea (naast Benidorm) zijn in de collages van Frederique van Rijn ogenschijnlijk voorgoed naar buiten getrokken. Languit liggen ze op een heuvel in het Bergense duinlandschap, of ze lopen op lange stelten over een modderig veld naast een kudde paarden. Het worden als het ware **“Picturale Partituren”**, de titel van de tentoonstelling. Lucebert is nog steeds voelbaar en zichtbaar aanwezig in zijn woonhuis/atelier dat sinds zijn overlijden onveranderd is gebleven. Het inspireerde haar tot het maken van collages van landschapsfoto's van de omgeving van Bergen gecombineerd met foto's van details in het huis en atelier: details uit etsplaten, schilderijen op muren, penseelstreken, maar ook objecten (bijvoorbeeld zijn doosje pijptabak) of beeldelementen uit zijn schilderijen. In deze serie gaan haar foto's van Luceberts leefomgeving een soms surrealistische dialoog aan met de stoffelijke getuigen van zijn leven en werk. Voor de titels van de werken vroeg ze schrijver Remco Campert, haar opa en goede vriend van Lucebert, dichtregels uit het oeuvre van de dichter uit te kiezen. *“Het was behoorlijk intimiderend om in Luceberts stoel te gaan zitten”,* zegt ze. *“Dat ontzag, daar moet je doorheen voordat je zelf iets kan maken. Dat lukte mij niet. Daarom heb ik een erbetoon gemaakt.”* *“Het lichte oog huilt kleuren”,* het boek waarin de collages gebundeld zijn, verscheen in 2017 bij 99uitgevers/publishers. In de Zwarte Panter is dit de tweede tentoonstelling van deze kunstenaar, na een eerste expositie in 2016.

De tentoonstelling **(W)onderweg & Bart Van Dyck - Floris Vanhoof - Fred Bervoets- Frieda Van Dun - Ida Wollens - Nadia Naveau - Nel Aerts - Nick Andrews -Roger Van Akelyen "Inside Aut"** loopt nog tot en met zondag 4 maart.

Hugo Claus, Con Amore. Bozar

De multidisciplinaire expo toont Claus in al zijn facetten: schrijver, schilder, theatermaker, filmregisseur. Curator Marc Didden maakt met liefde een hoogst persoonlijke tentoonstelling, niet óver Claus, maar vóór Claus. Een eigenzinnig portret, samengesteld uit nauwkeurig geselecteerde archiefbeelden, foto's, tekstfragmenten en kunstwerken van o.a. Appel, Jan Cox, Raveel en Ensor, maar ook hedendaagse kunstenaars als Borremans, De Cordier, Dillemans en Vanriet. En er is de nauwe band tussen Claus en het Paleis voor Schone kunsten, waar hij eerst tentoonstelde in 1959, deelnam aan het legendarische 'Poëzie in het Paleis' in 1966 en een protestavond tegen censuur leidde in mei '68. Mis zeker ook niet [Voor Claus, met liefde](#), de literaire avond op 19 maart, exact tien jaar na zijn sterfdag vieren Bozar en deBuren het eeuwige leven van Hugo Claus in een literair-muzikaal programma. Marc Didden, curator van de expo *Hugo Claus, Con Amore* praat over zijn liefde voor Claus, de Franstalige schrijvers Caroline Lamarche, Jacques De Decker en Jean-Luc Outers buigen zich samen met Béatrice Delvaux over Claus' erfenis aan de andere kant van de taalgrens en dichters Paul Bogaert, Dean Bowen, Dominique De Groen en Marieke Lucas Rijneveld laten zich inspireren door zijn tekeningen. Muziek is er van de Gentse singer-songwriter Renée. Van 28 februari t.e.m. 27 mei in Bozar te Brussel. Info: www.bozar.be

Frieda Van Dun 4 seizoenen: - Emile Verhaerenmuseum

Van 4 maart t.e.m. 3 juni, open van 11 tot 18u tijdens weekends, feestdagen of op reservatie.

Vernissage: zondag 4 maart om 11u. Inleiding door Ernest Van Buynder, erevoorzitter M HKA.

De seizoenen vormen een van die eeuwige thema's in de wereld van de poëzie en de kunst. Lente, zomer, herfst, winter: telkens opnieuw weten ze te ontroeren en te inspireren. Dichter Emile Verhaeren (1855-1916) heeft er talloze gedichten over geschreven en ook in het geschilderd oeuvre van Frieda Van Dun (1951) vormen de seizoenen een vast thema. Vroeg of laat moesten beiden dan ook samengebracht worden in één tentoonstelling. Frieda Van Dun laat zich inspireren door de natuur in haar kleurenpracht en diversiteit. Doorheen haar wervelende kleurenimpressies zweeft haar werk tussen abstractie en figuratie, waardoor het fris en hedendaags overkomt. Zij schildert met acryl op doek of papier, maakt gouaches, experimenteert met diverse druktechnieken en keramiek, en ontwerpt ook kleurrijke stoffen. Voor deze tentoonstelling creëerde zij een hele reeks nieuwe werken. Finissage op zondag 3 juni om 15u met de voorstelling van een bibliofiele editie, uitgegeven door Demian en de Vrienden van de Zwarte Panter met poëzie van Roger de Neef, die eerder aan haar werk een imposante monografie wijdde: *De weg naar beweging*.

E. Verhaerenstraat 71, 2890 Sint-Amands. www.emileverhaeren.be

Wim De Schampfelaere in Havanna

Tentoonstelling in Havana met werk van zowel Havana als een selectie van Afrika.

Locatie: FAC fabrica de arte Havana. Van 1 maart tot 30 maart.

Antoon Van den Braembussche *Alles komt terug.*

Voorstelling van de nieuwe dichtbundel van Antoon Van den Braembussche (°Eeklo 1946) in de galerie.

Inleiding door Johan Van Cauwenberge, Okke Verstreng leest voor. Ook de auteur leest voor uit eigen werk. Hanne Deneire, Visionary Symphonist of Music & People, creëert muziek in het moment. Zaterdag 17 maart om 20 uur. Info: www.uitgeverijp.be

Charlotte's Delight

Charlotte's Delight brengt een gevarieerd programma van muziek uit de late Renaissance, meer bepaald de 15de en de 16de eeuw. *Samenstelling:* Alma Ooms, basgamba, Andoni Michelena, altgamba, Chris Magnus, sopraan, Eddy Moons, basgamba, Piet Van Steenberghe, diskantgamba. De Zwarte Panter, zondag 18 maart, 11u. Tickets: bomencomite@gmail.com. Voorverkoop 15 €, kassa 17 €.

Lucienne Stassaert

Op vrijdag 20 april om 20u stelt Lucienne Stassaert haar vertaling voor van de dichtbundel "Lettre à la femme aimée au sujet de la mort" van Jean-Pierre Siméon, die in 2006 bekroond werd met de prestigieuze Prix Max Jacob. De "Brief aan de geliefde omtrent de dood" getuigt van een indringend tijdsbesef - een belichaamde tijd die samenvalt met een gevoel van bedreiging. Voor deze Franse dichter is "een gedicht woede of melancholie". Zijn manifest "La poésie sauvera le monde" veroorzaakte veel ophef en is tevens verschenen in *Livre de Poche*. Inleiding door Hilde Keteleer, waarna Lucienne Stassaert enkele gedichten zal voordragen.

Pelgrimstafel

De pelgrimstafel vindt plaats op donderdag 29 maart en kan bezocht worden tussen 10u en 18u. www.stjulianus.be. De galerie is gesloten op vrijdag 30 maart.